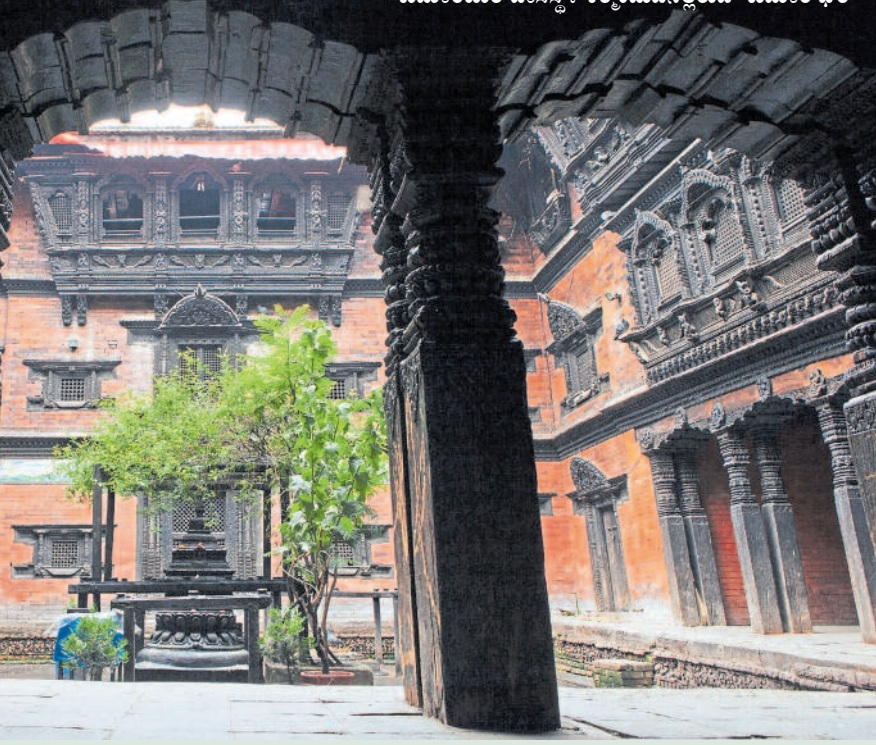

'ಜೀವಂತ ದೇವತೆ' ಎಂದು ನೇಪಾಳಿಯರು ನಂಬುವ
ಕುಮಾರಿಯರ ವಾಸಸ್ಥಳ ಕರ್ತೃಮಂದಿರವು 'ಕುಮಾರಿ ಘರ್'

ಕುಮಾರಿಯರಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನ ಬಂತು. ಈಗ ಕುಮಾರಿ ಘರ್‌ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಬಂದು ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಸುತ್ತಾರೆ.

1980ರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರಶ್ಮಿಲಾ ಶಾಕ್ಯ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದವಳಿದ್ದಾಗ ರಾಜರ ಕುಮಾರಿಯಾದಳು. ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದಾಗ ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ನಂತರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಈಗ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಮಾಜಿ ಕುಮಾರಿಯ ಬದುಕನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ 'ಫುಂ ಗಾಡೆಸ್ ಓ ಮಾರ್ಚಲ್, ದ ಓಟ್ರಿ ಲೈಫ್ ಸ್ಟೋರಿ ಆಫ್ ಎ ರಾಯಲ್ ಕುಮಾರಿ' ಎಂಬ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಚೈಲ್ಡ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಇನ್ ನೇಪಾಲ್'ನ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕುಮಾರಿಯರ ಬದುಕಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ನಿಗೂಢ ಕತೆಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿಗದ ಬಗೆಗೆ, ಕುಮಾರಿಯಾದ ನಂತರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬದುಕಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಷ್ಟದ ಬಗೆಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೂ 'ಕುಮಾರಿ' ಸಂಪ್ರದಾಯ ನೇಪಾಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವೆಂದು, ಅದು ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕೆಂದು ಆಕೆ ಭಾವಿಸಿದ್ದಾಳೆ!

ಭಕ್ತಾಪುರದ ಕುಮಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಜನಿ ಶಾಕ್ಯ ಎರಡು ವರ್ಷದವಳಿರುವಾಗ ಕುಮಾರಿಯಾದಳು. ಕುಮಾರಿ ಘರ್‌ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾಯ್ತಂದೆಯರೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದಳು. 2007ರಲ್ಲಿ 39 ದಿನ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಶಾಲೆಯ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ದುಭಾಷಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಿದಳು. ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಅವಳ ಉತ್ತರಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

'ನೀವು ಚಿಕನ್, ಮೊಟ್ಟೆ, ಮಾಂಸ ತಿನ್ನಬಹುದೇ?'

'ತಿನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ.'

'ಮೀನು?'

'ತಿನ್ನಬಹುದು.'

'ಹುಡುಗರು ಕುಮಾರಿ ಆಗಬಹುದೇ?'

'ಇಲ್ಲ.'

'ನಮ್ಮಂತೆ ವಿಡಿಯೋ ಗೇಮ್ ಆಡಬೇಕೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆ?'

'ನಾನೂ ಆಡುತ್ತೇನೆಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗ್ಯಾಜೆಟ್‌ಗಳೆಂದರೆ ಇಷ್ಟ. ಕ್ಯಾಮರಾ ಇದೆ ನನ್ನ ಬಳಿ.'

'ನಿಮಗೆ ದೇವರಾಗುವುದು ಇಷ್ಟವಾ?'

'ಹ್ಲಾಂ, ಹೌದು...'

ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ನಡೆಯಿತು. ದೇವತೆಯೇ ಬರುವಳೆಂದು ಕುತೂಹಲಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವಳೂ ತಮ್ಮಂತೆ ಮನುಷ್ಯಳಂತಿರುವುದು ನೋಡಿ ನಿರಾಸೆಯಾಯಿತಂತೆ. ಸಜನಿಗೆ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣ, ಭಾಷೆಗಳ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಅವರ ಭಾಷೆ ಕೇಳಿದ್ದು ಹೊಸ ಅನುಭವವಾಯಿತಂತೆ. ಆದರೆ ಸಜನಿ ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಸರಿಬರಲಿಲ್ಲ. ಕುಮಾರಿ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಅವಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದರು. ನಂತರ ಶುದ್ಧೀಕರಣಕ್ಕೊಳಗಾಗಲು ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ 'ದೇವತೆ' ಯಾದಳು.

ವಾಪಸಾಗುವ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಕುಮಾರಿ

ಘರ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದವು. ಯಾಕೆ ಹೋದವೋ?! ತಾಯ್ತಂದೆಯರಿಂದ ದೂರವಿದ್ದು 'ದೇವತೆ' ಯಾಗಿ, ಮ್ಲಾನವಾಗಿ ಕುಳಿತ ಆ ಎಳಸುಮುಖದ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದ್ದವು. ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮೊಳಗನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದ ಮುಖವನ್ನು, ಮಗುವನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಹೋದವೇನೋ!?

ನಾವಲ್ಲಿ ನಿಂತಾಗ ತಮ್ಮ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಜೋಡಿ ಬಂತು. ಅವರ ಬಳಿ ಫೈವ್‌ಸ್ಟಾರ್ ಚಾಕೋಲೇಟ್ ಬಾರ್‌ಗಳಿದ್ದವು. ಕುಮಾರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ, ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಚಾಕೋಲೇಟ್ ಕೊಡುವಂತೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮದೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ದೇವರನ್ನು ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ! 'ನೀವು ಭಾರತದವರೇ? ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲವೇ? ಬನ್ನಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ, ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ನೋಡುವಿರಂತೆ' ಎಂದು ಎಳೆದೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮನದಲ್ಲೆ ವಿಪರೀತ ಗೊಂದಲ. ಅಯ್ಯೋ, ಆ ಮಗುವನ್ನು ದೇವರಂತೆ ನೋಡಲು ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲ ನಾವು, ಬರಿಯ ಕುತೂಹಲಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಕೈಲಿ ಚಾಕೋಲೇಟಿಲ್ಲ, ಮಗುವಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥದೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಕಾಲ ಬಳಿ ಹಣವಿಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡುವುದು?

ಏನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕುಮಾರಿ ಇನ್ನೂ ತಯಾರಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸೂಚನೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಳಗಿಳಿದವು.

ಮೊದಲು ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರ, ಗಾಳಿ, ಮಳೆ, ಬೆಂಕಿ, ಭೂಮಿ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ದೇವರನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಗಿಡ, ಮರ, ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಪ್ರಾಣಿ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೇವರನ್ನು ಕಂಡೆವು. ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ದೇವರ ಆಕಾರ ಮಾಡಿಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದವು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತವಾಗದ ನೋಟದ ಹಸಿವು, ದೈವದ ಹಸಿವು ಮನುಷ್ಯರನ್ನೇ ದೈವವಾಗಿ ಕಂಡಿತು, ಆರಾಧಿಸಿತು. ಈ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು ಆದಷ್ಟೂ, ಆರಾಮವಿರಾಮಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಬದಲಾದಷ್ಟೂ ಮನುಷ್ಯಜೀವಿಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಸಿವೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ. ಕಣ್ಣೆದುರಿನ ಆಯ್ದು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ದೇವರಂತೆ ನಂಬಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಭಕ್ತಜನರು ಕಲ್ಲು, ಮರಗಳಂತೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನೂ ದೇವರಾಗಿಸಿ ನಮ್ಮದಿ ಪಡೆದುಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ದೇವರಾದ ಹುಲುಮಾನವಜೀವಿಯು ಗತಿ ಏನು? ಬುದ್ಧ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಡಿನಲ್ಲೂ ಭಕ್ತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಒಳಚಲನೆಯಾಗದೇ ಹೊರ ಆಡಂಬರವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಏಕೆ? ಇದು ಮನುಷ್ಯ ಮನದ ದೌರ್ಬಲ್ಯವೋ, ಧರ್ಮಗಳ ಸೋಲೋ? ಇಂಥವೇ ಮೊದಲಾದ ಸಂಕಟದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಹೊತ್ತು ಕುಮಾರಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದವು.

ಹಿಮಕಣಿವೆಯೊಳಗೆ, ಭೂಮಿಯ ಆಳ ಕಮರಿಗಳೊಳಗೆ, ಪರ್ವತಾಗ್ರಗಳ ಮೇಲೆ, ಇನ್ನೂ ಲೋಕವರಿಯದ ಎಷ್ಟು ಹಸಿ, ಬಿಸಿ ಸಂಕಟಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆಯೋ!?

ಓ ಗೌರೀಶಂಕರವೇ, ನೀನೇ ಹೇಳಬೇಕು...